

I Bangladesh er svovlsyre de forsmåede bejlere stærkeste våben. For småskillingen er det muligt at ætse en kvindes ansigt til ukendelighed og brændemærke hende for livet.

Ættsende Ondskab

SYREANGREB

Tekst og foto: MAIKEN SKEEM

Tavsheden er øredøvende. Stanken fra legemer i opløsning er rani og svimmelende. Synet er ubærligt. De trange og mørke gange på Dhaka Medical College, hovedstadens største offentlige hospital, fører uden overdrivelse lige lukket ind i helvedes forgård.

På en overbelagt otte-senigs stue brandsårsafdelingen, venter syreofre på at komme under kirurgens fortravlede skalpel. Ventetiden mellem de smertefulde operationer fordrives de som levende døde, som omvandede billeder på menneskelig ondskab.

En kvinde sidder sammenkrøbet på det hårde stengulv og tager sig i afmagt til det ansigt, som engang var, men nu ikke et længere. Det er sætset op ind til kraniet af svovlsyre, smeltet bort. Kun de sturrende, men blinde øjenlæber er tilbage. En ung pige, klædt i en kulsort kurtte kryber sammen i rummets fjerneste hjørne. Hendes forbrændte krop heler langsomt skult for omverdenen.

Begge er de ofre for forsmåede bejlere desperat handlinger. Pigerne tillod sig at afslå mændenes hede kærlighedsrøktager, men bøder med et vansiret udseende, udstødelse af samfundet og et liv lagt i ruiner. I Bangladesh er svovlsyre i stigende grad det foretrukne våben, når en kvinde vover at mod-sætte sig en mands vilje.

Skinbarlig virkelighed

Dr. S.L. Sen, plastik- og brandsårskirurg, har arbejdet på Dhaka Medical College i en lang årrække. Hans arbejdsdage bliver længere og længere, som årene går.

»I 1988 så jeg det første syreofre her på brandsårsafdelingen. Det var en ung, smuk danserinde, som havde afslået en beundrer tilbeder. Manden tog sin grusomme hævn ved at overhælde hende med syre. Siden er antallet af syreofre steget støt. I gennemsnit modtager vi mellem tre og fem nye patienter hver uge, de fleste kvinder,« fortæller Dr. Sen.

Alene sidste år var der i Bangladesh et godt stykke over 200 sager, og tallet stiger fortsat nærmest eksplosivt i takt med, at bangladesiske kvinder vinder mere og mere fodfæste i samfundet. De vover nu i højere grad end tidligere at sige fra, at sætte sig op mod mandens almagt.

Men straffen kommer prompte. Inspirationen til de bestialske overgreb mod kvinder siges at stamme fra indiske Hindi-film, hvor begær og dramatik er drivkraften. Det som tør var et fantasifoster på det hvide lærred, er nu blevet til skanbarlig virkelighed i det forarmede og mandsdominerede Bangladesh. Flere og flere kvinder brændemærkes for livet.

Jeg ønskede kun at dø

22-årige Runa Laila tilbringer hver dag på brandsårsafdelingen, til trods for, at hendes ansigt forlængst

OFFER – Et af ofrene på Dhaka Medical College.

forstand for deres mod til at tæge ordet "nej" i deres mund. De brændemærkes på krop og sjæl, men udstødes ofte også både af familie

FAKTA

ASF

(Acid Survivors Foundation) Dhaka Medical College arbejder tæt sammen med hjælpeorganisationen ASF (Acid Survivors Foundation). ASF blev stiftet i 1999 på baggrund af det voldsomt stigende antal syreangreb på kvinder. Organisationen har søsat en række initiativer. ASF arbejder blandt andet for at opnå: ▶ Gratis medicinsk behandling til syreofre. ▶ Ændringer af de grundlæggende samfundsnormer som understøtter vold og diskrimination af kvinder og børn.

▶ Lettere adgang for ofre til landets retlige systemer.

ASF har i Dhaka etableret et hjem, Thikana Home, hvor organisationen tilbyder ofre midlertidig husly samt psykologisk og medicinsk behandling. Samtidig forbereder de ofre på at vende tilbage til samfundet ved blandt andet at opføre dem i et fag og hjælpe dem med at finde et job.

ASF har etableret et nationalt rapporterings-system. Et netværk af lokalt arbejdende hjælpeorganisationer og lokale hospitaler og sundhedsklinikker rapporterer alle syreangreb til ASF i Dhaka, som sender et hold afsted for at undersøge hver eneste sag til bunds.

at der er tale om et reelt samfund-problem og støtter sammen med vestlige donorer en udvidelse af Dhaka Medical Colleges' brandsårsafdeling. I øjeblikket arbejder håndværkerne på højtryk for at færdiggøre bygningen, som skal rumme fire operationsskuer og 50 nye sengepladser. Hidtil har Dhaka Medical College, i samarbejde med humanitære organisationer, sendt de hårdest ramte syreofre på langvarige hospitaletophold i Europa og USA, men ifølge Dr. S.L. Sen er det en løsning uden fremtidsperspektiver.

Et plaster på såret

»Det er vigtigt, at vi opbygger kapaciteten til at operere i Bangladesh i stedet for at sende pigerne til Vesten,« siger Dr. S.L. Sen. »Dels er det forbundet med store økonomiske omkostninger, dels er det vanskeligt for pigerne at trives i en fremmed kultur uden deres familier og venner til at støtte dem. Plamen er, at udenlandske kirurger skal komme til Dhaka og undervise os i hvordan vi udfører professionel brandsårskirurgi, så vi kan få uddannet flere kvalificerede kirurger her i landet, hvilket der er hårdt brug for. I øjeblikket kan vi ikke tilbyde ofrene meget andet end noget, der ligner et plaster på såret. Der er simpelthen ikke dygtige hænder nok. Min tanke er, at kirurgerne, når de er færdiguddannede, skal sendes ud på hospitalerne i lokaldistrikterne, så syreofrene kan komme under den rigtige behandling hurtigst muligt,« fortæller Dr. S.L. Sen.

I samme øjeblik ankommer endnu en patient til stuen. Hendes opløste ansigt er skjult under et fugtigt stykke stof for at lindre smerten og for at skåne omverdenen for synet. Det fortravlede personale forsøger forgæves at finde en ledig plads på den overfyldte stue. Pigen bliver parkeret i et fjernt hjørne overladt til sig selv med de uheldige smertor og de hundredevis af tanker som eneste selskab.

spredter tendensen sig som ringe i vandet, særligt i landets fattige stumområder. Den ætsende syre, som kan købes for småpenge på ethvert gadehjørne, bliver også brugt mellem naboer i jordstridigheder, mellem mand og kone i husdere, mellem mand og kone i husfamilier i skændterier om medgift.

Den tre-årige Trisha fik, på grund af forældrenes skændterier med moderens kusine om et stykke jord i boghaven, et minde for livet. Hun er forbrændt på 80 procent af kroppen og er ved at vågne efter sin første operation, imens hendes mor i kaskader af tårer knuger hendes hånd.

»Vi lå og sov, da det skete. Min kusine og hendes mand lirkede vinduet i vores lytte op og kastede syre ind i vores seng,« fortæller den ulykkelige mor. Forældrene gik fri. Al syren ramte Trishas søvende krop. Nu har hun udsigt til mindst to måneder på Dhaka Medical College, tre-fire operationer og et utal af timer fyldt med smerte.

Der er ingen udsigt til, at antallet af syreofre vil falde i Bangladesh. Regeringen anerkender i dag,

og samfund. Runa Laila nærer ingen forhåbning om at kunne vende hjem til sin familie.

»Drengen bor stadig i min landsby og har giftet sig med en anden kvinde. Derfor kan jeg ikke rejse tilbage. Han ødelagde mit liv, jeg finder aldrig en mand. Ingen vil have én med mit skammede ansigt,« siger Runa Laila. Bitterheden i hendes stemme er ikke til at overhøre, og hadet i hendes øjne bryder ud i lys lue.

På brandsårsafdelingen forsøger Runa Laila at opmuntre patienterne til at klynge sig til håbet, at hjælpe dem ud af depressionen og væk fra selvmordstanker.

»Da syren ættsede min krop, tabte jeg modet. Jeg ønskede kun at dø. Her føler jeg i det mindste, at mit liv tjener et formål, for jeg kender pigernes følelser fra mig selv. Her kan jeg være noget for andre mennesker, udfylde den plads, som jeg har mistet ude i samfundet,« fortæller Runa Laila.

Timer fyldt med smerte

Selvom angreb med svovlsyre fortrinsvis er rettet mod kvinder,

Da syren ættsede min krop, tabte jeg modet. Jeg ønskede kun at dø. Her føler jeg i det mindste, at mit liv tjener et formål, for jeg kender pigernes følelser fra mig selv.